

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput IV. Deum non esse causam effectricem peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83656)

CAPUT IV.

Deum non esse causam effectricem peccatorum,

SUMMARIUM.

1. Quibus ad peccatum trahamur.
2. Error Calvini.
3. Qualiter hanc materiam Scholastici explicent.
4. Deus non est efficiens causa peccati.
5. Probatur ex Patribus.
6. Confirmatur confessione Protestantium.
7. Ac ratione.
8. Probatur ex absurdis, quæ sequerentur.

I.
Quibus ad
peccatum
trahamur.

QUODLIBET ergo peccatum cum demerito conjunctum præcipuam causam habet in voluntate, ejusque motu libero ad faciendum & non faciendum quidquid prohibet æquitas, probitasque justitiæ. Allicit vero ad peccandum infeminata vitio originariæ labis lex membrorum, & pugnans cum ratione cupiditas, quæ nonnisi consentientibus nocet: ut in Catholica Epistola scribit Jacobus Apostolus cap. 1. v. 14. *Unusquisque tentatur à concupiscentia sua abstractus & illectus.* Hanc etiam concupiscentiam à Deo non esse contra Manichæos & Pelagianos in J. XII. cap. 13. fuit argumentis locupletissimis demonstratum. Sunt præterea peccatorum morales causæ quamplurimæ, Diabolus præfertim, & mundus. Et Diabolus quidem haud immerito comparatur 1. Petri cap. 5. v. 8. leoni rugienti: ipse enim Evam seduxit, suæque invidentiæ mortem in humanum genus invexit. Circuit terram & perambulat inhians animarum perditioni, ut legimus 1. Jobi v. 7. Cum autem non possint dæmones voluntatem humanam immediate immutare, atque pro suo libitu in malum flectere; adinstar latrantis canis terrent excitantque mentes hominum, ac sensibus illecebras ingerunt, delectati cultu simulacrorum, morum obscœnitate, fallaci simulatione, immanique terrore; ut incautos pertrahant ad idololatriam, turpitudinem, errorem, atque abjectam animi diffidentiam. Quas dæmonum artes persequitur Augustini stylus in 2. de Civit. Dei cap. 25. & sequentibus, in libro de ipsorum dæmonum divinatione, atque aliis in locis. Mundus denique ad peccatum allicit perverforum hominum exemplo, colloquiis, moribus, consuetudinibus, aliisque innumeris sive personarum sive locorum depravatis institutionibus: ex quibus ad voluptatem, & vitæ commodum, impiorum quoque laudem captandam, vanus corporum ornatus, ambitio, intemperantia, libido, omniumque vitiorum erupit seminarium. Atque id quoque deplo-

rat Magnus Augustinus in 3. de Doctrina Christi. cap. 10. ferm. 5. de Verbis Domini, & Auctor ferm. ad Fr. in Eremo ferm. 31.

Deum causam esse peccatorum scripsit Calvinus, ut dictum est capite hujus dissertationis primo: nam post Lutherum docuit Deum decreto antecedenti, absoluto, immutabili, & necessitate inferenti tam ad primam, quam ad secundam mortem, id est ad peccatum, æternumque supplicium homines prædestinasse. Quod impius hæresiaracha asseruit in 1. Instit. cap. 16. de lib. arb. contra Pighium, in Antidoto Trident. Concilij, & in lib. de æterna Dei prædestinat. Ab hujus autem execrando errore omnes Catholicorum Scholæ recedunt. Thomistæ primum, qui licet prædefinitionem propugnent ad actum physicum sive ad materiale peccati, negant tamen illius prædeterminari malitiam: atque demonstrant stare cum efficaci præmotione indifferentiam liberi arbitrii; cui proinde imputandum est, quod physicus actus à recta ratione deflectat, habeatque privationem justitiæ, in qua sita est malitia peccati. Nos vero cum Theologis reliquis illam quoque prædefinitionem negamus; ita tamen, ut cujuscunque actus, etiam illius, qui ab humana voluntate sese à recto fine avertente peccati labe foedatur, Deus auctor & prima causa multiplici titulo dicendus sit, & quia ipse rationali creaturæ liberum arbitrium largitus est, & quia illam servat, & operantem præmovet universaliter, & quia prædeterminat quoque ad bonum in communi, unde se libere creata voluntas determinat ad bonum particulare: quia demum simultaneo concursu illam adjuvat & regit.

Hoc sensu Deum esse causam omnium etiam malarum actionum, si paucos excipias, Scholastici omnes cum Magistro in 2. dist. 35. consentiunt. Enimvero, ut eo loci argumentatur Magister, & in eadem dist. Gregorius Ariminensis, Estius etiam ad dist. 37. & post S. Thomam

2.
Error Cal-
vini.

3.
Qualiter
hanc mate-
riam Scho-
lastici expli-
cent.

nam 1. 2. q. 79. art. 2. Theologi reliqui; omnia quæ sunt, in quantum sunt, sunt bona; ideoque Deum habere debent Auctorem. Quod memoratus Ariminenfis pluribus, quam faciant alii argumentis evincit. Inter quæ depromit ex Augustino quæ sequuntur. Primo S. Pater in libro de moribus Manich. cap. 1. ait Catholicam fidem esse: *Omnia naturarum atque substantiarum esse auctorem Deum;* ubi S. Pater affirmat se nomine naturæ illud significare, quod intelligitur in suo genere esse aliquid. Docet præterea S. P. 2. de lib. arb. cap. 20. *Nullum esse bonum quod vel sentienti, vel intelligenti, vel quoquo modo cogitanti occurrat, quod non sit ex Deo:* ubi pariter bonum dicit, quod est aliquid; nam sequitur: *Omnem quippe rem, ubi mensuram, & numerum, & ordinem videris, Deo artificii tribuere ne cuncteris: unde autem ista penitus detraxeris, nihil omnino remanebit.* Item Augustinus de vera Religione cap. 24. scribit nihil utcumque unum esse posse, nisi ab eo quod summe unum est, id habeat. Et tract. 1. in Joan. *Omnia, inquit, per ipsum, fratres, omnia omnino per ipsum facta, & sine ipso factum est nihil.* Cum ergo peccatum, quantum ad actum pertinet, sit aliquid, debet effici ab eo, quod est omne esse: quemadmodum in eo quod pertinet ad rationem peccati, cum nihil sit, manifestum est non esse factum per Verbum, ut docet S. Pater eodem loco. Similiter Anselmus in libro de Concordia Præd. ait: *Omnes actiones & omnes motus facit Deus, quia ipse facit res à quibus, & per quas, & in quibus fiunt.* Et nulla res habet ullam potentiam volendi aut faciendi, nisi illo dante. Ipsum quoque velle, quod aliquando justum est, aliquando non justum, à Deo est. Non esse vero bonum non est quid, nec à Deo est. Et in libro de Casu Diaboli cap. 20. *Ipsam pravam motum voluntatis, & singulas pravas actiones, quæ fiunt à perversa voluntate, Deus facit.* Sane cum actus peccati connumeretur inter res existentes, si Deus Auctor est universorum quæ existunt, etiam hujusmodi actus est causa effectrix. Quare minus probabile est quod ait Thomassinus citatus lib. 4. cap. vii. *Illud quod est, in quantum est, bonum est, juxta Augustinum ad naturas rerum spectare, non ad actiones.* Melius enim dicitur cum Divo Thoma citato art. ad 1. S. Patrem, ubicunque affirmat actum peccati, & voluntatem malam non esse à Deo, R. P. Berti Theol. Tom. III.

non loqui de actu & voluntate absolute, sed prout subest defectui & malitiæ, quæ nihil est. Ex quibus tamen non sequitur Deum prædefinire materiale peccati; quoniam satis est, ut eodem cap. explicavimus, si Deus concurrat ad singula opera creaturarum, ut causa universalis absque physica prædeterminatione ad actus naturales, & ad eos maxime, qui cum malitiâ sunt conjuncti. Nostra ergo contra hæreticos fides est, Deum optimum maximum esse ullatenus sua prædestinatione, & immutabili decreto effectricem causam peccatorum, sive prædefinendo malitiâ, sive impellendo necessitante præmotione ad actum cum malitiâ peccati suapte natura connexum.

PROPOSITIO. Deus non est efficiens causa peccati.

Demonstratur 1. ex Scripturis: Psalm. V. v. 4. habetur, *Quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.* Sap. xiv. 9. *Similiter autem odio sunt Deo impius, & impietas ejus.* Habacuc. 1. 13. *Mundi sunt oculi tui, ne videas malum, & respicere ad iniquitatem non poteris.* Jacobi cap. 1. v. 13. *Nemo cum tentatur, dicat quoniam à Deo tentatur: Deus enim intentator malorum est: ipse autem neminem tentat.* Huc spectant omnia loca, in quibus peccatum prohibetur, ut Deuter. x. 16. *Cavete ne forte decipiatur cor vestrum, & recedatis à Domino.* Amos v. 15. *Odite malum, & diligite bonum.* Lucæ xii. 15. *Videte & cavete ab omni avaritia.* Ad Rom. vi. 12. *Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore.* 1. ad Corinth. 6. 18. *Fugite fornicationem, &c.* Idem comprobant loca, quæ divinam indignationem improbis minitantur; cujusmodi sunt, Exodi 32. v. 33. *Qui peccaverit mihi, delebo eum de libro meo.* Jud. 2. 12. *Ad iracundiam concitaverunt Dominum.* Osee xii. 14. *Ad iracundiam me provocavit Ephraim.* Ad Rom. 1. 18. *Revelatur enim ira Dei de celo super omnem impietatem, & injustitiam, &c.* Evincunt idem testimonia, quibus asseritur repugnare iniquitatem divinæ sanctitati, ut Esaïæ 61. 8. *Ego Dominus diligens judicium, & odio habens rapinam in holocausto.* Soph. iii. 7. *Dominus justus in medio ejus non faciet iniquitatem.* Osee xiv. 10. *Rectæ viæ Domini, & justî ambulabunt in eis.* Ex quibus habetur Deum nolle peccata, eadem prohibere, in ea pœnis animadvertere, ea tanquam bonitati suæ contraria summopere detestari. Atqui nemo sui compos, & præditus sapientia ac libertate illad efficit, quod odio habet, vetat,

4.
Deus non est
efficiens cau-
sa peccati.

B b

vetat,

vetat, punit, & execratur. Ergo Deus peccata nequaquam sua efficientia operatur. Accedunt definitiones. Conc. quas requiras in 1. Volumine lib. vi. cap. 17.

5.
Probatur ex
Patribus.

Eadem est doctrina Sanctorum Patrum, ut vidimus agentes de Reprobatione Calviniana loco nuper laudato. Quibus addimus Ambrosium scribentem lib. 1. Hexam. cap. viii. *Eradicari banc malitiam Deus vult de animis singulorum. Quomodo ipse eam generaret, cum claret Propbeta, Desinite à malitiis vestris, & præcipue S. David, Desine inquit, à malo, & fac bonum. Quomodo ergo ei initium à Domino damus? Sed hæc opinio feralis eorum, qui perturbandam Ecclesiam putaverunt. S. Cyrillus in Joan. viii. Mussitant quidam inter se, quæ culpa fuerit Judæorum quod non crediderint, si necesse erat, ut sermo Esaiæ impleretur? Quibus respondemus Deum præscium futurorum prædixisse infidelitatem Judæorum, non fecisse: non enim propterea Deus ad peccandum quemquam cogit, quia futura hominum peccata novit; ipsorum quippe præscivit peccata non sua. S. P. Aug. in Pl. xc. Non potes, inquit, facere Deum auctorem peccati. De peccat. meritis lib. 2. cap. 17. Nullius culpa humane in Deum referas causam. Vitiatorum namque omnium humanorum causa superbia est. Vide de Lib. arb. cap. 3. lib. 3. De Spiritu & lit. cap. 31. De Gratia & lib. arb. cap. 23. Tract. in Joan. 1. & 53. Subscribit. Augustino S. Prosper ad Ob. Vincent. cap. x. *Detestanda & abominanda opinio, quæ Deum cujusque male voluntatis, aut male actionis credit auctorem. Vide & cap. xi. xiiii. & xiv. necnon ad cap. Gallorum i. vi. vii. xii. & xv. Fulgentius etiam lib. 1. ad Monimum ait: Sicut ergo peccatum in eo non est, ita peccatum ex eo non est. Quod autem ex eo non est, opus ejus utique non est. Quod autem nunquam est in opere ejus, nunquam fuit in prædestinatione ejus.**

6.
Confirmatur
Confessione
Protestan-
tium.

Proferrem plura, nisi revincerentur hæretici etiam Protestantium suorum confessione. Magdeburgensium, Gerardi Vossii, & Salomonis Glassii meminimus memorato capite xvii. de Impiorum Reprobatione. Philippus Melanchthon in cap. ix. ad Rom. *Manifestum est, inquit, quod repugnare verbo sit voluntatis humane, quia Deus non est causa peccati.* Franciscus Junius de Peccato Adami cap. iv. *Deus autem decrevit peccatum ipsius, non efficacia decreti, sed permittentis, aut sinentis modo. Confessio Augustana edita à Melanchthone,*

& exhibita Carolo V. anno 1530. in Comitibus Augustæ Vindelicorum: *Causa peccati (inquit) est voluntas malorum, videlicet Diaboli, & impiorum hominum, quæ avertit se à Deo contra mandata Dei. Ideo Christus inquit de Diabolo, Cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur.* Confessio pariter Saxonica exarata ab eodem Melanchthone anno 1551. probata autem à Pastoribus Saxoniae, Pomeraniae, & Poloniae cap. 1. habet: *Deus nec vult peccatum, nec approbat, nec adjuvat, sicut scriptum est, Cum mendacium loquitur Diabolus ex propriis loquitur, & pater est mendacii; & prima Jo. 3. Qui facit peccatum ex Diabolo est, quia ab initio Diabolus peccat. Damnamus furores Marcionis Manichæorum, & similes.* Idem haberi in Confessione Tzengerina, & in Gallicana demonstrat Hugo Grotius Tom. 4. op. Theolog. pag. 158. ubi & ipse ad Catholicorum sententiam plenissimis suffragiis accedit. Revincuntur itaque hæretici non solum Patrum irrefragabili auctoritate, verum etiam ingenua ac liberali Sectariorum suorum confessione.

Ratione etiam execrabilis hæresis impugnatur. Principio namque si Deus auctor est peccatorum, erit illorum aut moralis causa, aut efficiens. Verum utrumque apertissime falsum est. Nam causa moralis dicitur quisquis ad malum trahit aut consilio, aut exemplo, aut promissis, aut comminatione incussoque terrore. Quod tantum abest, ut Deus efficiat, quod potius peccantes increpat, invitat ad poenitentiam, mulctat perveraces supplicio gehennæ; atque ut abnegantes impietatem & sæcularia desideria sobrie & juste & pie vivamus, misit Filium suum in similitudinem hominum factum evangelizare pauperes, implere legem, benefacere & sanare, peccata dimittere, & dare animam suam redemptionem pro multis. Non ergo moralis causa peccatorum Deus est, sed virtutum, bonorumque operum duntaxat, quæ approbat, suadet, præcipit, singularique remuneratione compensat. Erit multo minus auctor peccatorum physica efficientia. Nam sic hoc foret, vel quia efficere malitiam peccati, vel quia causaret physicum actum. Porro malitia, cum nihil sit quam privatio debita rectitudinis, causam efficientem non habet; sed tantummodo deficientem, ut demonstratum est in nostra disputatione de malo contra Manichæos lib. 1. cap. viii. prop. 2. Quare Augustinus Tract. 1. in Joan. ait: *Peccatum quidem non per ipsum factum est, & manifestum est, quia peccatum nihil est, &*

nihil

nihil sunt homines cum peccant. Nonnulli autem à Schola Theologi, qui malitiam peccati sitam censent in actu aliquo positivo, nullum Dei concursum ad actum huiusmodi agnoscunt, nisi indifferentem, quo suamet determinatione abutitur humana voluntas. Atque hæc proinde unica est causa peccati; cum in malum protendat non vi flexibilis illius promotionis, quæ possit bene uti, sed propria deliberatione, ob quam perverse ipsa divina utitur promotione. Nos vero hanc quidem solam universalem, flexibilem, atque indifferentem promotionem ad actus peccatorum admittimus: sed malum omne constituimus in boni privatione, ita tamen ut sit aliquid *complexe*, significabile, scilicet denominetur peccatum actus carens debita rectitudine, ut cum dicimus aerem tenebrosam, hominem malum, lineam obliquam, non designamus rem aliquam significabilem *incomplexe*, id est entitatem ab aere, ab homine, & à linea diversam; sed aerem, ut luce privatus est: atque ita de reliquis. Quod in explicanda natura peccati iterum exponam. Interim ergo istud infero, peccatum cum nihil sit, Deum non habere causam efficientem. Et dato etiam quod physice Deus determinaret ad actum peccati, ut propugnant Thomistæ: posset defendi nullum actum ut actus est, esse malum; sed tale esse duntaxat in quantum à causa secunda male sit: ideoque quod homo male operatur, potest Deus efficere secundum rectam rationem, quemadmodum hominem, quem adulter generat in utero mulieris fornicando, inculpate Deus producit per creationem. Ita etiam Thomistæ sese opponunt Calvinianis. Nec adversus Thomistas recte argumentantur, qui obiectant Calvini verba in 1. Instit. cap. 18. *Videmus ut Deus perfidiam nolendo, defectionem Tribuum Israël alio sine iuste voluerit.* Unde inferunt nec per Calvinum determinari à Deo voluntatem quatenus mala est. Etenim, ut vidimus supra, prædeterminatio Calviniana infert necessitatem inevitabilem, & liberum arbitrium tollit penitus, ideoque verbotenus, non re tribuit perfidiam humanæ voluntati, quæ nequit esse non perfidia. Contra Thomistæ cum sua prædeterminatione talem libertatem fatentur, quæ in actu primo nulla coarctatur necessitate, & potest ab omni opere, quod cum malitia peragitur, abstinere. Quamobrem ubi opinionem Thomisticam refutavi, compressi simul obrectatorum loquentiam. Nequit ergo Deus esse Auctor peccati, quia nec illius

R. P. Berti Theol. Tom. III.

malitiam prædefinit, nec actum; tali saltem præfinitione, cui non possumus libere reluctari.

Postremo quis non videat quanta ex nefario Novatorum dogmate consequantur absurda? I. Necessè est, ut Deum auctorem malorum fateamur injustum: nam, ut scribit citato loco ad Monimum S. Fulgentius, *Nec iustitia iusta dicitur, si puniendum reum non invenisse, sed fecisse dicatur.* Major vero erit injustitia, si lapsa Deus retribuit penam, quem stantem prædestinasse dicitur ad ruinam. II. Si verum est, quod Calvinus scribit in 1. Instit. cap. 22. nullam esse peccatorum, & præparationis ad interitum causam, præter divinam voluntatem; nonne Deus peior erit Nerone, qui gladiatorum cædes, incendium Urbis, suorumque internecionem voluptarie decernebat, & sine horrore spectabat, cum omni arena, immanique spectaculo horribilior sit nequitia, & interitus impiorum? III. Eo detestabilius peccatum est, quo recta ratio inest perpetranti. Non enim peccant fera; dum usu carentes rationis hominem discernunt: minor est iniquitas in puero, quia minori pollet cognitione; gravius delinquit adultus, cuius est facillior inspectio, consiliique potestas: sapientum vero, majorumque virorum, quibus non deest auctoritas & prudentia, habetur culpa valde detestabilis & execranda. Deus ergo infinita sapientia, ac summa libertate præditus, si peccatorum auctor est, nequissimus erit, & incomparabilis malitiæ. IV. Cum peccata fiant Deo impulsore, ac motore, curiam ei imputari non debent? Num, ut Zwinglius scribit serm. de Provid. cap. 5. quia Deus legibus non tenetur? At lex princeps, à qua singulæ jus æquitatis participant, est sempiterna rectitudinis ratio, quæ in divina mente consistit, & à qua deflectere Deus nequit, nisi adversus se ipsum insurgat. An peccata selegit, ut finem suum consequatur? Sed hæc de omnipotente nefas est cogitare: ad media enim illicita confugiunt, qui non possunt honesta adhibere: & recte Ecclesiasticus cap. xv. 12. clamat: *Ne dicas: ille me implanavit; non enim necessarii sunt ei homines impii.* V. Si verum est, quod scribit Heideggerus in Tumulo Conc. Trident. Deum Judithem Holoferni, non ut Estherem Assuero, Rebeccam Jacobo, & Abigaelem Davidi objecisse ut amores castos exequeretur, sed ut flagitiose amando rueret in perniciem; imitatores erunt Dei, non Diaboli administri, qui

8.
Probat ex
absurdis, quæ
sequeuntur.

B b a

comptas

comptas formosasque mulieres ad labefactandam puritatem immittunt, easque impudice conspiciunt: eritque Dei institutio, non Satanæ, retia expandere turpitudinis. VI. Deus auctor bonorum bonus est. Qualis ergo est Deus auctor malorum, nisi malus? Nam à malis fructibus arbor mala dignoscitur. In-

ducit ergo sententia Calvinì Deum Manichæorum, id est, Deum malum; & cum Deus malus sit nullus, viam consequenter sternit Atheismo. Imo ut melius est hominem non esse, quam peccata committere, ita melius est non esse Deum, quam hunc esse auctorem peccati.

CAPUT V.

Ad objecta Hæreticorum Responso.

SUMMARIUM.

1. Usque ad 6. Solvuntur variae objectiones.

1.
Objectiones
variae addu-
cuntur re-
missivè.

PRÆTERMITTIMUS plura hæreticorum argumenta aliis in locis soluta. Nam in 1. Tomo lib. 11. cap. 7. satisfecimus iis, quæ urgentur ad probandum Deum auctorem esse mendacii, & erroris. In lib. etiam 14. cap. 7. declaravimus quomodo sit in Deo sine prædestinatione præscientia peccatorum; per comprehensionem nempe divinam, & per ideas omnium futurorum in sempiterna Dei mente existentium, ut docet S. Pater lib. 111. de lib. arb. cap. 3. & 4. & Tractatu 1111. super Joannem. In lib. autem 17. cap. 17. explicavi quare ratione Deus dicatur corda impiorum obdurare subtrahendo gratiam, ut docet S. Pater eodem Tractatu, Epist. ad Sixtum, & de Gratia & lib. arbitrio cap. 23. Dicitur est ibidem quo sensu inclinet Deus voluntates in malum *occasionaliter*, & permissivè, quatenus exhibet objectum inclinans suapte natura ad bonum, sed ex illo impiorum malitia captat suæ perditionis motivum, ut contigit Holoferni, cujus exemplum imperite nobis objectat Heideggerus. Itaque hæc omnia memoratis in locis requiras.

2.
Obiectio 1.
solvitur.

Remanent nunc diluenda quæ sequuntur. Legitur 1. Regum cap. 2. v. 25. de Filiis Heli increpatis à Patre: *Et non audierunt vocem patris sui: quia voluit Dominus occidere eos.* Peccabant ergo absoluta Dei voluntate, quoniam Dominus illos interficere pro suo placito prædefinierat. Respondent Nostrates dist. consequens: Peccabant, quia Deus prædefinierat illis subtrahere gratiam ob crimina, quibus retrahebant homines à sacrificio, eosque digna morte mulctare, conc. Peccabant, quia Deus decreverat illis impertiri malitiam, & eos ad peccatum impellere, volens ante

peccatum illorum punitionem, nego. Quæ responsio bona est, traditisque ab Augustino interpretationibus comprobata. Verum ad frangendam Calvinianorum audaciam, dico particulam *quia* hoc loco reddendam esse pro *idcirco*, *igitur*, aut consimili, ut sensus sit, *Non audierunt vocem patris sui: & idcirco Dominus voluit occidere eos.* Particula enim hebraica *כי*, *Chi*, vim habet persæpe conjunctionis conclusivæ, ut Genes. 22. v. 17. aliisque in locis. Atque hunc sensum exhibere laudatum textum, liquet ex vers. seq. 29. 30. & 31. ubi testatur Dominus velle se præcidere brachium domus Heli, quoniam filii comederant primitias omnis sacrificii. Quare ideo voluit Deus ipsos occidere, quia peccaverant. Hinc adversus alios Refractarios fatentur hoc loco declarari sententiam Domini de morte plectendis scelestissimis filiis Heli, & adverbium *quia* idem valere, ac *quapropter*, Buxtorffius in Lexico, & Vorstius, & Alstedius apud Sixtinum Amama in Gramm. H. p. 228. & Glassium lib. 3. Tract. VII. de Conjunctione Can. 221.

Ulterius obijciunt. Quod Deus præcipit, illud vult: Præcepit aliquando ^{3.} peccatum: Vult igitur. Minor proba- ^{2.} ditucidatur. tur ex lib. 2. Regum cap. xvi. v. 10. ubi de Semei dictum est, *Dominus præcepit ei, ut malediceret David: & quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit?* Resp. nego minorem: ad probat. dico, hæc esse verba ipsius Davidis, qui scelerum suorum conscientia percussus putavit Semei Deo auctore sibi imprecatum, quia vir sanguinum erat, & alieni thori contaminator, ob quæ conviciis & maledictis merito proscinderetur. Probris autem vexare impium, ut impium,